

Posudek na bakalářskou práci

Jan Jelínek, **Havlíčková Borová, historický, urbanistický a stavebně historický vývoj**

Ústav historických věd FF UPCE, 2021

Zpracoval: Mgr. Bohdan Šeda

Předložená bakalářská práce je věnována historickému a urbanistickému vývoji obce Havlíčkova Borová a jejím památkovým hodnotám.

Práce je prezentována na 287 stranách, z nichž 199 stran tvoří katalog, kde přibližně 50 % rozsahu tvoří obrazové přílohy. Práce je doplněna plánovou přílohou tvořenou šesti historickými a analytickými mapami. Práce tak výrazně, až násobně, přesahuje požadavky kladené na rozsah bakalářských prací.

Práce je kromě úvodu (2 strany) a závěru (4 strany) rozdělena na čtyři hlavních kapitol nazvaných: 1. stručný historický vývoj městyse (11 stran), 2. Havlíčkova Borová a její urbanistický vývoj (15 stran), 3. Katalog s vybranými příklady (199 stran), 4. Shrnutí poznatků a vyhodnocení výzkumu (2 strany).

Stručný úvod obsahuje zdůvodnění výběru tématu, i pokus o formulaci výzkumných otázek.

První kapitola je věnována obecnému shrnutí vývoje obce od jeho založení do současnosti. Jedná se o stručnou rešerši literárních pramenů a sekundární literatury. Autor vychází z poměrně omezeného počtu titulů především starší regionální literatury. Tato kapitola má výrazně kompilační charakter. Autor často pouze parafrázuje starší často spekulativní informace bez vlastního kritického zhodnocení nebo vlastního badatelského přínosu. Vlivem slohové a formulační neobratnosti často dochází ke zkreslení srozumitelnosti textu. Omezená je také autorova schopnost vybírat fakta vztahující se k vlastnímu tématu práce a nezabředávat do podružných marginálií. Přesto je kapitola přijatelným uvedením do tématu, umožňujícím i nepoučenému čtenáři základní orientaci.

Druhá kapitola je pokusem o rekonstrukci urbanistického vývoje sídla založená především na autorově terénním výzkumu, rešerši starší literatury a především analýze historických map. Text je poměrně velmi stručný, často opakující známá fakta. Předložené závěry a pokus o interpretaci urbanistického vývoje jsou do značné míry diskutabilní. Srozumitelnost textu je do značné míry snížena stylistickou neobratností. Zcela bylo rezignováno na pokus analýzu vývoje zástavby v souvislosti s prvním číslováním domů v roce 1777, na rozbor sociálně stratifikované domkářské zástavby v prostoru návsi, ale i na širší popis proměny roubené zástavby na zděnou srovnáním tří sad map stabilního katastru. Klade se hodnota snahu o vlastní grafickou analýzu urbanistického vývoje na historických mapách i když i ta zůstává z větší části na povrchu nesměřuje k jádru problému. Vyzvednout je také zařazení tabulek s přehledem vývoje počtů domů a požárů v průběhu 19. století. Zcela nedostatečná je potom podkapitola věnovaná vývoji ve 20. století.

Těžištěm práce a její nejrozsáhlejší částí je třetí kapitola obsahující obsírný katalog 48 vybraných domů a usedlostí. Kritéria výběru jsou v úvodu kapitoly poměrně srozumitelně vysvětlena. Katalogová hesla mají tabulkovou podobu a jsou logicky koncipována podle vzoru současné metodiky plošného průzkumu sídelních celků (PEŠTA, J. Plošný průzkum lidové architektury a venkovských sídel. Praha: NPÚ, 2014), Přímo součástí hesel jsou v souladu se zvolenou metodou i obrazové materiály v podobě identifikační fotografie, situačního plánu a přehledu nejdůležitějších historických ikonografických pramenů.

Katalog je zpracován poměrně kvalitně. Autor prokázal základní schopnost popisu historické architektury včetně správného strukturování, znalosti odborné terminologie. Slabinou katalogu je především je to jistá neobratnost a nejistota při popisu, často příliš spoléhající na přiznanou parafrázi starších popisů objektů z evidenčních karet nemovitých kulturních památek. Vyzvednout lze naopak grafickou úpravu, kvalitní vlastní fotodokumentaci a zařazení historických fotografií ze 60. let 20. století

Za součást katalogu a jeden z hlavních přínosů práce lze považovat i samostatné mapové přílohy barevného grafického vyhodnocení stavebního vývoje zpracované podle metodiky J. Pešty je i barevná analytická mapová příloha, opět zpracovaná velmi kvalitně a zcela v souladu s aktuální metodikou plošného průzkumu historických sídel.

Práce je poměrně chaoticky strukturovaná. Stylistická a jazyková úroveň je poměrně nízká.

Téma práce bylo formulováno s důrazem na možnost použití v památkové praxi. Tento požadavek do jisté míry, především v katalogové a mapové části podařilo naplnit a po jistých úpravách by se výsledek terénního výzkumu stát základem například plánu ochrany v rámci programu regenerace památkových rezervací a zón.

Předložená práce zdaleka nevyužila nabízený potenciál velmi zajímavého tématu. Nese stopy jistého spěchu a ledabylosti ve zpracování. Téma by si zasloužilo větší pozornosti a širšího dopracování.

Přesto práce splnila podmínky kladené na bakalářské práce, a proto ji **doporučuji k obhajobě** a pro její hodnocení navrhuji klasifikaci **D**.

V Pardubicích 10.8.2021

Mgr. Bohdan Šeda